

NĚKOLIK POZNÁMEK K PROBLEMATICE PRÁVNICKÉ OSOBY JAKO OSOBY BLÍZKÉ

David Mařádek*

Abstrakt: V právní teorii ani praxi dodnes nebyla přesvědčivým způsobem zodpovězena otázka, zda a nakolik lze konkrétní zákonné ustanovení, které ve své skutkové podstatě (hypotéze) počítá s osobou blízkou, aplikovat též na vztah mezi fyzickou a právníckou osobou, nebo dokonce mezi dvěma právníckými osobami. V soudní praxi, respektive judikatuře nenajdeme rozhodnutí, jež by tuto otázku zkoumalo z obecného pohledu právní metodologie. Nejvyšší soud České republiky se jí nejvíce dotkl v judikatuře, která se týká ustanovení § 42a odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku v posledním účinném znění, případně § 196a odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku v posledním účinném znění. Tato judikatura však obsahuje nejednu nepřesnost. Zastáváme-li fikční teorii právníckých osob, pak osobami vzájemně blízkými však mohou být vždy jen fyzické osoby, protože blízký vztah byl v českém právním řádu vždy pojmán jako vztah lidské blízkosti mezi konkrétními lidmi. Jednotlivé ustanovení, které hovoří o osobě blízké, aniž by ji definovalo, je obecně možné na právní vztah, v němž vystupuje právnícká osoba, použít především analogicky za splnění podmínek pro analogický postup. Rekodifikace soukromého práva zavedla novinku v podobě ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, která má potenciál při řešení předestřené otázky pomoci.

Klíčová slova: osoba blízká, analogie, doslovný výklad, poměr obdobný jako poměr rodinný, jasný úmysl zákonodárce

ÚVOD

Ve svém příspěvku se snažím odpovět na několik otázek. Můžeme hovořit o osobách vzájemně blízkých ve smyslu tohoto legálního pojmu, jestliže je alespoň jedním ze subjektů právního vztahu právnícká osoba? Jakým způsobem vlastně můžeme zákonné ustanovení hovořící v hypotéze (skutkové podstatě) o osobách blízkých aplikovat na vztah mezi osobou fyzickou a právníckou nebo též mezi více právníckými osobami? Jaké novinky v tomto směru přinesla rekodifikace soukromého práva? Zkoumám tedy pouze obecnou otázku, zda je v českém právním řádu možné zahrnout právníckou osobu do normativního pojmu „osoba blízká“. Obecnou úvahu na toto téma totiž v tuzemském odborném diskurzu k problematice zájmové propojenosti fyzických a právníckých osob v různých oblastech práva poněkud postrádám.¹ Neanalyzuji proto konkrétní ustanovení právního řádu a nezkoumám, zda se v tom kterém případě i právnícká osoba může ocitnout v onom „vztahu blízkosti“. Zaměřuji se pouze na výše položené obecnější otázky, které pokládám za prvořadé a dosud ne zcela zodpovězené. Čtenář nechtě má na paměti, že zastávám fikční teorii právníckých osob, protože ji pokládám za nejvýstižnější, ač přirozeně uznávám, že není jedinou obhajitelnou.² Tento fakt má přímý vliv na mé závěry.

* Mgr. David Mařádek, justiční čekatel, Okresní soud ve Frýdku-Místku. E-mail: D.Maradek@osoud.frm.justice.cz.

¹ Ačkoli diskuse probíhají již mnoho let.

² K dalším patří např. teorie reality či teorie přenesené reality, které v různých směrech více zdůrazňují svébytnost právnícké osoby vůči lidem, kteří ji tvoří.

1. JUDIKATURA

V této části kritizují judikaturu Nejvyššího soudu, abych si připravil půdu pro vlastní názor představený v částech následujících. Nejvyšší soud ve své judikatuře už drahnou dobu zaujímá postoj, že jestliže dlužník učiní relativně neúčinný, odporovatelný právní úkon vůči právnické osobě, za niž má právo navenek jednat a její vůli utvářet, v řízení o odpůřčí žalobě musí tato právnická osoba prokázat, že v okamžiku právního úkonu nevěděla o zkracovacím dlužníkově úmyslu. Ustanovení § 42a odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále obč. z.), lze tudíž použít také na vztah mezi právnickou osobou a fyzickou osobou-dlužníkem, který je nejčastěji jejím statutárním orgánem či osobou z jiného důvodu oprávněnou za ni navenek jednat a utvářet její vůli. Jinými slovy, právnická osoba je v takovém případě osobou dlužníkovi blízkou ve smyslu § 116 obč. z. Tento názor poprvé zazněl v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 21 Cdo 2192/2001,³ a od té doby jej za svůj přijaly i jiné senáty tohoto soudu.⁴ Prosadil se například též v případě nutného předchozího souhlasu valné hromady akciové společnosti či společnosti s ručením omezeným s uzavřením určitých smluv mezi touto společností a osobou oprávněnou uzavřít takovou smlouvu jménem společnosti nebo osobou jí blízkou ve smyslu § 196a odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále obch. z.).⁵ Tento svůj závěr Nejvyšší soud ve všech citovaných rozhodnutích zdůvodnil následovně. Zákon výslovně nehovoří o tom, že by osobou blízkou mohla být i osoba právnická, nicméně ani § 42a odst. 2 obč. z., ani § 196a odst. 1 obch. z. mezi oběma typy nijak nerozlišují a počítají samozřejmě se situací, kdy se dané právní jednání odehraje mezi fyzickou a právnickou osobou. Proto lze tato ustanovení obecně použít i na takovou situaci, a to na základě analogické aplikace § 116 obč. z., jež osobu blízkou definuje. Fyzické osoby, které jsou právním řádem povolány vytvářet vůli právnické osoby a navenek ji projevovat, mají prakticky vždy blízký zájmový vztah k této osobě. Tato judikatura je ovšem chybná a matoucí v několika směrech.

Zprv se soud slovem hlásí k analogické aplikaci ustanovení § 116 obč. z., není však zřejmé, zda ji skutečně provedl. Analogie je nástrojem dotváření práva v situaci, kdy ani nejširší možný jazykový význam daného pojmu („osoba blízká“) nedopadá na jev, u kterého k tomu přitom není rozumný důvod – naopak by měl být v normativním pojmu obsažen. Tato neúplnost zákona přitom nesměla být zákonodárcovým úmyslem,⁶ protože jinak by soudce aplikující danou právní normu analogicky porušil princip dělby

³ R 53/2004 civ.

⁴ Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011 (R 100/2013 civ.), ze dne 20. 11. 2008, sp. zn. 32 Cdo 3852/2007 (Výběr judikatury NS 4157/2008), ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4903/2009 (Výběr judikatury NS 730/2011), ze dne 5. 6. 2008, sp. zn. 29 Odo 802/2006 (Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu – C 6463).

⁵ Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004 (Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu – C 4102), ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4822/2008, ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 21 Cdo 4124/2010 (Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu – C 10028). Jiné případy aplikace ustanovení o osobách blízkých na vztah mezi osobou fyzickou a právnickou velmi kvalitně rozebírá Richter. Viz RICHTER, Tomáš. Obchodní společnost jako osoba blízká – několik poznámek k judikatuře Nejvyššího soudu. *Právní rozhledy*. 2007, roč. 15, č. 15, s. 556. Dále viz PAVELA, Ludovít – ČECH, Petr. Obchodní společnost jako osoba blízká? *Právní rádce*. 2007, roč. 7, č. 1, s. 27.

⁶ Musí jít o neplánovanou neúplnost zákona.

moci. Tato neúplnost se běžně nazývá mezerou v zákoně, kterou je třeba vyplnit právě analogickou aplikací daného pravidla. Rozdíl oproti pouhé interpretaci spočívá v tom, že při interpretaci se řešitel případu pohybuje uvnitř hranic nejširšího možného jazykového významu pojmu, zatímco při analogickém postupu již vně těchto hranic; právě proto je analogie dotvářením práva, nikoli jeho výkladem.⁷ Nejvyšší soud ovšem řekl, že „nelze dovozovat, že by právnícká osoba nemohla být osobou blízkou dlužníku“, a posléze dochází k závěru, že blízkou osobou je. Je tedy vidět, že soud nepoužil analogii, nýbrž doslovný výklad⁸ výrazu „osoba blízká“. Jinými slovy, podle soudu zákon nehovoří specificky ani o fyzických, ani právníckých osobách, a to ani v pozitivním,⁹ ani negativním¹⁰ směru. Proto soud zahrnuje do legální definice osoby blízké také osobu právníckou, tedy vykládá pojem osoby blízké. Výklad ovšem není, jak bylo výše vysvětleno, dotvářením práva.

Zadruhé, i kdyby soud analogii použil, učinil by tak podle mého přesvědčení s nesprávným ustanovením. Posuzoval totiž skutkový děj, na který dopadala¹¹ především ustanovení § 42a obč. z., respektive § 196a obch. z. Soud také celou dobu analyzoval tato ustanovení a dospěl k názoru, že je lze použít i na vztah mezi fyzickou a právníckou osobou. Až v závěru argumentace zčistajasna hovoří o analogické aplikaci *obecného ustanovení § 116 obč. z.* To však přece obsahuje pouze legální definici osoby blízké, nikoli skutkový děj projednávaného případu. Tento skutkový děj naopak odpovídal obecným skutkovým podstatám (hypotézám) ustanovení § 42a obč. z., respektive § 196a obch. zák. Soud měl tedy analogicky aplikovat spíše tato ustanovení, protože právě na základě jejich analýzy měl správně dospět ke svému závěru při řešení daného jednotlivého případu. Závěru, že v podstatě není rozumný důvod, proč by se daný, *naprosto konkrétní* právní následek čili dispozice (*důkazní břemeno osoby obohacené zkracovacím právním jednáním stran nevědomostí o zkracovacím úmyslu dlužníkově, resp. nezbytnost souhlasu valné hromady také stran smlouvy uzavřené s blízkou osobou*) neměla uplatnit též ve vztahu mezi fyzickou a právníckou osobou. O osobách blízkých přece nehovoří pouze tato dvě ustanovení, nýbrž i řada jiných, která regulují *naprosto odlišné* životní situace. Je tedy naprosto logické, že zdaleka ne vždy je žádoucí propůjčit postavení osoby blízké též právnícké osobě.¹² Analogickou aplikací obecného § 116 soud až příliš abstrahuje od okolností konkrétního případu a *de facto* vytváří vysoce obecné právní pravidlo, že „*právnícká osoba může být osobou blízkou ve smyslu § 116 obecně vždy*“. Tím ovšem podle mého názoru výrazně překračuje okolnosti jednotlivého případu a svou pravomoc užívá velmi nešetrným způsobem. Soud by se neměl chovat jako zákonodárce a místo obecných tvořit pouze přísně konkrétní, zvláštní pravidla, srozumitelně a pečlivě vyvozená z jedinečných skutkových znaků případu. Na tom nemůže nic změnit ani fakt, že úkolem Nejvyššího soudu je také sjednocování judikatury. Soud měl tedy podle mého

⁷ Viz MELZER, Filip. *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 212–214.

⁸ Doslovným výkladem myslím střední cestu mezi výkladem restriktivním na jedné straně a extenzivním na straně druhé.

⁹ „Osobou blízkou je pouze fyzická osoba.“

¹⁰ „Právnícká osoba není osobou blízkou.“

¹¹ Který v první řadě vystihovala.

¹² Srov. RICHTER, Tomáš. *Obchodní společnost jako osoba blízká*, s. 556.

zůstat u analogické aplikace konkrétních ustanovení. Pokud už soud udělal tak rázný krok (analogicky aplikoval obecnou definici), měl se mnohem pečlivěji zabývat výkladem pojmu „osoba blízká“.

Zatřetí se v prvním z citovaných rozhodnutí dočítáme, že „fyzické osoby, které jsou povolány vytvářet vůli právnické osoby a které projevují její vůli navenek, mají zřejmě vždy blízké zájmové vazby a vztahy k této (své) právnické osobě“. Zde soud směšuje podmínky vzájemného poměru obdobného poměru rodinnému a citelnosti újmy jedné z osob pro osobu druhou, jako by druhá plynula z té první. Jde ovšem o dvě samostatné podmínky, které je také nutno samostatně zkoumat.¹³ Dále v rozsudku se zase naopak píše, že mezi oběma podmínkami je vztah konjunkce („a současně“). To je logický rozpor.

Začtvrté je s podivem, že si soud v citovaných případech nepoložil otázku, zda by také právnická osoba vnímala újmu zakoušenou např. svým jednatelem jako svou vlastní.¹⁴ Sdílená citelnost újmy totiž musí být oboustranná – již proto, že jde o vztah blízkosti. Citelnost újmy soud zkoumal pouze v jednom směru. Zajímavé je, že kdyby se zajímal též o vnímání právnické osoby, vnesl by do odůvodnění další rozpor. Na jednom místě prvního citovaného rozhodnutí se totiž píše, že „pro právnickou osobu je mimo jiné charakteristické, že svou vůli nevytváří sama o sobě, ale jen prostřednictvím fyzických osob, a to těch, které jsou k tomu podle práva povolány“. Nejvyšší soud se tedy hlásí k fikční teorii právnických osob. Jestliže je však taková osoba juristickou fikcí, těžko může cokoli pociťovat.

Judikatura k tématu, ač ustálená, je tedy velmi neuspokojivá. Vyznačuje se výše popsanou metodologickou nedůsledností a obecnou tendencí k rozšiřování vztahu blízkosti na nejrůznější způsoby propojení osob fyzických a právnických.¹⁵ Předestřená kritika však neznamená, že by vztah mezi fyzickou a právnickou osobou nikdy nemohl být kvalifikován stejně jako vztah mezi dvěma sobě blízkými osobami fyzickými.

2. USTANOVENÍ § 22 ODS. 2 OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

V této části vykládám ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále o. z.), protože přispívá k řešení předestřených otázek. Do 31. 12. 2013 navíc český právní řád obecné ustanovení tohoto typu neznal. Jako základ dalších úvah mi poslouží názor, který zazněl na odborném portálu.¹⁶ Autor článku, myšleného spíše jako úvodní pobídka k diskusi, si klade otázku, zda je možné odmítnout svědeckou výpověď s poukazem na nebezpečí trestního stíhání hrozící „právnické osobě blízké“. Zaujímá názor, že takové právo je přirozenou procesní reflexí hmotněprávního vztahu blízkosti, který na základě § 22 odst. 2 o. z. může existovat i mezi fyzickou a právnickou osobou. Samotný text ustanovení § 22 odst. 2 o. z. dává jasně najevo, že právní norma směřuje

¹³ Podobně viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. 22 Cdo 1836/2003 (Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu – C 2601).

¹⁴ Viz též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. 21 Cdo 2600/2005 (Výběr judikatury NS 1997/2006).

¹⁵ Tyto způsoby přehledně rozebírá Řeháček. Viz ŘEHÁČEK, Oldřich. Právnické osoby jako osoby sobě navzájem blízké. *Bulletin advokacie*. 2012, roč. 19, č. 3, s. 31.

¹⁶ KOPA, Martin. Je možné odepřít výpověď z důvodu nebezpečí trestního stíhání právnické osoby blízké? In: *Jiné právo* [online]. 19. 1. 2014 [2016-05-23]. Dostupné z: <<http://jinepravo.blogspot.cz/2014/01/martin-kopa-je-mozne-odeprít-vypoved-z.html>>.

pouze do oblasti majetkových práv. Jejím účelem je ochrana třetích osob před následky právního jednání, které se odehraje jak mezi dvěma fyzickými, tak i mezi právnickou a fyzickou osobou.¹⁷ Ustanovení zavádí konstrukci, podle níž se stejně jako poměr osob blízkých posuzuje i poměr mezi fyzickou a právnickou osobou, je-li právnická osoba jinou osobou podstatně ovlivňována; to však může platit jen s důsledky omezenými na ochranu majetkových práv třetích osob. Tím je dáno teleologické pozadí normy, které již nelze rozšířit, protože by to znamenalo popřít jasný úmysl zákonodárce (§ 2 odst. 2 o. z.). Již proto je analogická aplikace § 22 odst. 2 na procesní vztahy problematická. § 22 odst. 2 však především nepropůjčuje právnickým osobám žádnou „obecnou kvalitu blízkosti“. I když pro jiný skutkový stav občas platí stejný právní následek (relativní neúčinnost právního jednání mezi dlužníkem-fyzickou osobou a právnickou osobou), neznamená to, že se v takovém případě právnická osoba stává blízkou osobou. Kdyby § 22 odst. 2 stanovoval, že v daných případech „se právnická osoba považuje za osobu blízkou“, vyvstala by legitimní otázka, jestli nemůže být osobou blízkou i v jiných případech. Proto zákonodárce podle mého mínění ví, co činí, když v tomto ustanovení vůbec nehovoří o blízkosti u právnické osoby. Vždy jen používá stejný konkrétní právní následek také pro právnickou osobu – nikdy jí však nedává jakousi obecnou vlastnost osoby blízké. Ostatně, čteme-li ustanovení pozorně, všimneme si, že pravidla o majetkových dispozicích mezi osobami blízkými se u osoby právnické použijí *i přesto, že tato osoba apriorně není* osobou blízkou.

3. POJEM OSOBY BLÍZKÉ

Podle § 17 odst. 2 zákona č. 141/1950 Sb., občanského zákoníku, byly osobami někomu blízkými jeho manžel, osoby, které jsou s ním nebo s jeho manželem příbuzné buď v pokolení přímém, anebo v pokolení pobočném až do bratrance (sestřenice) včetně, a jiné osoby, které s ním žijí ve společné domácnosti jako členové rodiny; poměru příbuzenskému se rovná poměr založený osvojením. Ustanovení se nacházelo v části věnované pouze fyzickým osobám, pod nadpisem „Příbuzenství, švagrovství a osoby blízké“. Současný trestní zákoník přinejmenším v ustanoveních § 354 odst. 1 a § 199 odst. 1 hovoří jako o blízkých pouze o fyzických osobách.

Vycházíme-li z textu a výrokové logiky v daných ustanoveních a také z interpretačního předpokladu racionálního zákonodárce, jenž používá stejné pojmy pro stejné jevy, musí být osoba blízká vždy jen osobou fyzickou. A skutečně, vzájemný poměr podobný poměru rodinnému si lze jen těžko představit jako majetkový zájem jednatele v jeho společnosti s ručením omezeným. Chyba, kterou Nejvyšší soud ve své úvaze také dost možná udělal, byla i v tom, že si nejprve položil otázku, zda by jednatel mohl vnímat újmu své společnosti jako vlastní. Po přirozeně kladné odpovědi pak poněkud zapomněl na to, že kvalita vzájemného poměru je zcela samostatnou podmínkou, a prakticky vůbec se nezabýval výkladem pojmu „poměr obdobný poměru rodinnému“. Je přitom samozřejmé, že rozhádaný manžel nemusí vnímat újmu svého chotě jako vlastní příkoří, nýbrž

¹⁷ Viz důvodovou zprávu k § 15 až § 22 o. z. [2016-05-23]. Dostupné z: <<https://www.obczan.cz/zakon/noz/cast-prvni/hlava-ii/dil-1?do=detail-item-66-comments-item-200-switchExpanded>>.

jako své největší štěstí. Podle mého názoru byl vzájemný vztah osob blízkých v českém právním řádu vždy vnímán pouze jako vztah lidské blízkosti mezi lidmi. Tomu ostatně nasvědčuje i jiný fakt. Ustanovení § 125 odst. 5 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, zakotvuje oznamovací povinnost emitenta finančního nástroje vůči České národní bance. Touto povinností však zatěžuje též osoby vůči emitentovi v poměru rodinném nebo obdobném, které s ním žijí ve společné domácnosti po dobu nejméně jednoho roku, jestliže by újmu, kterou utrpěl jeden z nich, druhý důvodně pocítoval jako újmu vlastní, nebo právnické osoby, ve kterých je emitent osobou s řídicí pravomocí, které jsou emitentem ovládány nebo jejichž ekonomické zájmy jsou podstatnou měrou shodné s ekonomickými zájmy emitentovými. Toto ustanovení tedy nejprve hovoří o (fyzické) osobě blízké (ač ji tak nenazývá) a posléze zvlášť o právnické osobě, k níž má emitent také zvláštní vztah. Ten samý legislativně technický případ nakonec představuje i § 22 odst. 2 o. z. Obě tato ustanovení totiž nejprve hovoří o osobě blízké a poté určité právní pravidlo vztahují rovněž na osobu právnickou. Jsem přesvědčen, že je to právě proto, že osobou blízkou je vždy pouze osoba fyzická.¹⁸

ZÁVĚR

Z důvodů rozvedených v částech 3 a 4 jsem tedy přesvědčen o tom, že osobou jinému blízkou může být jediné osoba fyzická, neboť je jasným úmyslem zákonodárce vztáhnout její definici pouze na tyto osoby. Ustanovení, které osobu blízkou *definuje*, bychom z důvodů vysvětlených v části 2 neměli analogicky aplikovat na osoby právnické. Dosáhnout stejných právních následků ve vztahu mezi fyzickou a právnickou osobou, či dokonce mezi dvěma právnickými osobami, lze v současnosti jediné přímou¹⁹ aplikací ustanovení typu § 22 odst. 2 o. z. či § 125 odst. 5 zákona č. 256/2004 Sb.,²⁰ nebo analogickou aplikací konkrétního ustanovení počítajícího s osobou blízkou²¹ na osobu právnickou. To tehdy, bude-li analogický postup v jednotlivém případě namístě. To však neznamená, že se právnická osoba stává osobou blízkou – pouze se na ni vztahuje stejný právní následek, jako kdyby jí byla.

¹⁸ Podobný názor viz odpověď na často kladené dotazy ze dne 17. 9. 2009 na webu ČNB [2016-10-02]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/faq/k_pojmu_osoba_blizka_ve_vyrocní_zprave.html>.

¹⁹ Myšleno v protikladu k aplikaci analogické.

²⁰ Ustanovení § 22 odst. 2 o. z. lze např. zcela nepochybně aplikovat na relativně neúčinné právní jednání mezi dlužníkem-fyzickou osobou a právnickou osobou, jejímž je tato např. jednatelem, protože neexistuje rozumný důvod, který by to vyloučil.

²¹ Např. ustanovení o právu odeprít svědeckou výpověď kvůli nebezpečí trestního stíhání osoby blízké.

Some Remarks on Legal Entities as Close Persons

David Mařádek

Abstract: Up to the present day there hasn't been, neither in legal theory, nor in practice, found a convincing answer to a question, whether it is possible to apply particular legal provision, which regulates the institute of a close person, also in the case of a legal relationship between natural and legal person or even between two legal persons. In a practice of courts, or more precisely in judicature, there is no decision, which would examine this question from the general perspective of a legal methodology. The Supreme court of Czech republic has approached this problem in its judicature, which relates to a provision of §§ 42a par. 2 of Act No. 40/1964 Col., Civil code, as amended, prospectively of §§ 196a par. 1 of Act No. 513/1991 Col., Commercial code, as amended. This judicature contains many incorrectness. From the viewpoint of the theory of fiction, only natural persons can become the so called close persons mutually, because in Czech legal order close relationship has been traditionally understood as a relationship of human proximity between particular people. A particular legal provision, which regulates the so called close person without defining it, can be generally used in a legal relationship, in which a legal person is involved, above all by means of analogical application, if conditions for such a technique are met. The recodification of private law has brought an innovation of provision of §§ 22 par. 2 of Act No. 89/2012 Col., Civil code, which potentially may assist with the solving of the outlined question.

Key words: close person, analogy, verbatim interpretation, relationship analogous to familial one, clear intent of legislator